

**Bryssel, 3. maaliskuuta 2025
(OR. en)**

6460/25

**SOC 89
EMPL 61
ECOFIN 192
EDUC 40**

ILMOITUS

Lähetäjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus neuvoston päätelmiksi yhteisestä työllisyysraportista 2025 – Hyväksyminen

1. Puheenjohtajavaltio on laatinut liitteenä olevan ehdotuksen neuvoston päätelmiksi yhteisestä työllisyysraportista 2025.
2. Ehdotus päätelmiksi esiteltiin sosiaalityöryhmän kokouksessa 27. helmikuuta 2025.
3. Kyseisessä kokouksessa muutamat valtuuskunnat pyysivät muutosten tekemistä tekstiin. Ne ehdottivat muutoksia erityisesti sosiaalisen lähentymisen kehykseen. Jotkin valtuuskunnat vastustivat näitä muutoksia.

4. Työryhmäkeskustelujen jälkeen puheenjohtajavaltio päätti muuttaa tekstin kohtaa 12 lisäämällä sen loppupuolelle ilmaisun 'sekä väestökehityksestä'. Valtuuskunnat hyväksyivät tämän muutoksen. Toinen muutos liittyy kohtaan 17 ja sosiaalisen lähentymisen kehykseen. Kompromissitekstiä, jota puheenjohtajavaltio oli ehdottanut epävirallisessa kirjallisessa kuulemisessa, ei voitu hyväksyä, joten sosiaaliasioiden työryhmä (erityisasiantuntijat ja asiantuntijat) kutsuttiin koolle 3. maaliskuuta. Kyseisessä kokouksessa valtuuskunnat pääsivät sopusuon kohdan 17 tekstistä.
5. Komiteaa pyydetään näin ollen toimittamaan oheinen ehdotus päätelmiksi TSTK-neuvoston hyväksyttäväksi sen 10. maaliskuuta 2025 pidettävässä istunnossa.

**Ehdotus neuvoston päätelmiksi
yhteisestä työllisyysraportista 2025**

1. ON TYYTYVÄINEN siihen, että työmarkkinatulokset pysyivät vahvoina vuonna 2023. EU:n työllisyysaste oli ennätysellisen korkea eli 75,3 prosenttia (0,7 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2022)¹, kun taas EU:n työttömyysaste oli ennätysellisen alhainen eli 6,1 prosenttia (0,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2022)². PANEE MERKILLE, että noin 90 prosenttia työllisyyden kasvusta vuonna 2023 oli seurausta työvoiman määrän kasvusta. Lisäksi sukupuolten välinen työllisysero supistui edelleen 10,2 prosenttiyksikköön (0,5 prosenttiyksikköä vuodesta 2022).

2. KOROSTAA, että EU:n työmarkkinoiden vahvasta kehityksestä huolimatta komission syksyn talousennusteen mukaan reaalisen BKT:n kasvu EU:ssa on vain 0,9 prosenttia vuonna 2024, kun taas työn tuottavuuden kasvu hidastui edelleen 0,7 prosenttiin vuonna 2023. Vuotuinen keskiarvo oli 0,8 prosenttia vuosina 2010–2019 ja 1,4 prosenttia ennen vuotta 2007. PALAUTTAA MIELEEN, että työvoimapula ja osaamisvaje ovat lisääntyneet merkittävästi useimmissa jäsenvaltioissa viime vuosikymmenen aikana. Vaikka ne vähenivät hieman vuonna 2024, ne ovat edelleen keskeinen pullonkaula tuottavuudelle ja talouskasvulle. KOROSTAA, että tietyillä aloilla on edelleen huomattavasti parannettavaa työoloissa ja -ehdoissa sekä aliedustettujen ryhmien – kuten naisten, ikääntyneiden työntekijöiden, nuorten, vammaisten henkilöiden, matalan osaamistason työntekijöiden ja kolmansien maiden kansalaisten – työmarkkinatuloksissa ja että jäsenvaltioissa on edelleen merkittäviä alueellisia eroja.

¹ Miehillä 80,4 prosenttia (0,5 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2022) ja naisilla 70,2 prosenttia (1 prosenttiyksikkö enemmän kuin vuonna 2022).

² Miehillä 5,8 prosenttia (0,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2022) ja naisilla 6,4 prosenttia (0,1 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2022).

3. PAINOTTAA, että keskimääräiset reaali-palkat olivat EU:ssa merkittävän laskun (−3,7 prosenttia vuonna 2022 ja −0,2 prosenttia vuonna 2023) jälkeen vuonna 2024 edelleen alle covid-19-pandemiaa edeltäneen tason, vaikka inflaatio oli hidastunut jatkuvasti, ja että työssäkäyvien köyhyys väheni hieman (8,5 prosentista 8,3 prosenttiin vuosina 2022–2023), vaikka se onkin edelleen huomattavasti korkeampi epätyypillisissä työsuhteissa olevien keskuudessa. ON TYYTYVÄINEN kuitenkin siihen, että lakisääteisten vähimmäispalkkojen korotukset vuosina 2023–2024 kompensoivat suurelta osin sitä, että vähimmäispalkkaa ansaitsevien työntekijöiden ostovoima heikentyi useimmissa jäsenvaltioissa. PALAUTTAA MIELEEN vahvan työmarkkinaosapuolten välisen vuoropuhelun ja tehokkaiden työehtosopimusneuvottelujen merkityksen palkkakehityksen ja hyvien työolojen ja -ehtojen edistämisessä. KOROSTAA, että oikeudenmukaiset palkat voivat vahvistaa työnteon kannustimia ja suojella erityisesti matalapalkkaisten työntekijöiden ostovoimaa samalla kun turvataan kilpailukyky.
4. PAINOTTAA, että vuonna 2023 yli puolet määräaikaista työntekijöistä työskenteli määräaikaaisella sopimuksella vastoin tahtoaan. Jäsenvaltioiden välillä oli tässä merkittäviä eroja, ja asia koski useammin naisia ja nuoria. PALAUTTAA MIELEEN, että vastentahtoiset määräaikaaiset ja osa-aikaaiset työsuhteet, erityisesti jos niitä ei kovinkaan usein muunneta vakituisiksi työsuhteiksi, voivat johtaa puutteisiin työsuhdeturvassa ja työoloissa ja -ehdoissa. Tällä on vaikutuksia myös riittävän sosiaalisen suojelun saatavuuteen.

5. PANEE huolestuneena MERKILLE erityisesti muita heikommassa asemassa olevien oppilaiden ja väestöryhmien perustaitojen heikkenemisen (kuten viimeaikaisista PISA- ja PIAAC-tutkimuksista käy ilmi)³ sekä sen, että aikuiskoulutukseen osallistumisessa ei ole saavutettu merkittävää edistystä ja että digitaalisissa perustaidoissa on edistytty hitaasti⁴. VAHVISTAA tässä yhteydessä tarpeen parantaa koulutuksen, uudelleen- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksien sekä elinikäisen oppimisen saatavuutta ja laatua. Näin voidaan edistää ylöspäin tapahtuvaa sosiaalista lähentymistä kaikissa jäsenvaltioissa ja lisätä EU:n tuottavuuspotentiaalia teknologian nopean kehityksen ja väestön ikääntymisen yhteydessä.
6. VAHVISTAA, että köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten määrä väheni hieman vuonna 2023, mutta jäsenvaltioiden ja alueiden sekä väestöryhmien välillä on edelleen merkittäviä eroja. Lasten, ikäihmisten, vammaisten henkilöiden ja EU:n ulkopuolella syntyneiden henkilöiden köyhyysriski on edelleen suurempi. PANEE huolestuneena MERKILLE, että köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien lasten osuus on kasvanut asteittain vuodesta 2019. KOROSTAA, että sosiaalisen suojelun ja osallisuuden järjestelmien nykyaikaistamista on edistettävä vastauksena vihreään ja digitaaliseen siirtymään, pitkän aikavälin väestökehityssuuntauksiin ja työelämän muutoksiin sen varmistamiseksi, että ne jatkossakin vakauttavat makrotaloutta ja suojaavat sosiaalisilta riskeiltä.

³ OECD, [Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023](#), OECD Skills Studies, OECD Publishing, Pariisi, 2024. Viitattu julkaisun (10. joulukuuta 2024) jälkeen.

⁴ Eurostat, [special extraction of the adults' participation rate in learning during the past 12 months without guided on the job training \(GOJT\), from the Adult Education Survey](#).

7. VAHVISTAA, että asumiskustannukset ovat edelleen taloudellinen rasite lähes puolelle EU:n kotitalouksista ja raskas taloudellinen rasite lähes kolmannekselle niistä. Samalla energiaköyhyys eli niiden osuus, jotka eivät pysty pitämään kotiaan riittävän lämpimänä, on kasvanut vuodesta 2021. PALAUTTAA MIELEEN, että molemmissa tapauksissa haasteet kohdistuvat erityisen voimakkaasti jo ennestään köyhyysvaarassa oleviin.
8. KOROSTAA edellä mainitun sosioekonomisen tilanteen valossa, että on tarpeen edistää ylöspäin tapahtuvaa taloudellista ja sosiaalista lähentymistä. Tätä varten olisi edistytävä vuodelle 2030 asetettujen työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden ja kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa ottaen samalla huomioon, että
- unioni etenee nopeasti kohti vuodelle 2030 asetettua 78 prosentin työllisyysastetavoitetta (75,3 prosenttia vuonna 2023) ja että viisi jäsenvaltiota on jo saavuttanut kansalliset tavoitteensa;
 - osaamistavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan edelleen merkittäviä toimia, jotta vuoteen 2030 mennessä unionissa vähintään 60 prosenttia kaikista aikuisista osallistuu koulutukseen vuosittain (39,5 prosenttia vuonna 2022), varsinkin kun suurin osa jäsenvaltioista on edelleen jäljessä kansallisten tavoitteidensa saavuttamisessa;
 - toimia on nopeutettava merkittävästi, jotta voidaan saavuttaa EU:n tavoite vähentää köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien ihmisten määrää vähintään 15 miljoonalla (mukaan lukien vähintään 5 miljoonaa lasta) vuoteen 2030 mennessä. Nykyinen vähennysvauhti EU:ssa eli noin 1,6 miljoonaa vuosina 2019–2023 ei riitä EU:n tavoitteen saavuttamiseen, ja lähes puolessa jäsenvaltioista köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten määrä on kasvanut kyseisen ajanjakson aikana.

9. PAINOTTAA johdonmukaisten ja hyvin suunniteltujen työmarkkina-, osaamis- ja sosiaalipolitiikkojen keskeistä roolia talouskasvun, kilpailukyvyn ja tuottavuuden edistämisessä sosiaalisten tavoitteiden saavuttamisen ohella. VAHVISTAA, että on tärkeää lujittaa näyttöön perustuvaa päätöksentekoa, jotta voidaan ottaa paremmin huomioon työllisyys-, osaamis- ja sosiaalipolitiikkojen vaikutus talouskasvuun sekä niiden mahdolliset vaikutukset työmarkkinoille osallistumiseen, köyhyyteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen sekä eriarvoisuuteen.
10. KOROSTAA koheesiopolitiikan rahastojen, erityisesti Euroopan sosiaalirahasto plussan, sekä teknisen tuen välineen ja elpymis- ja palautumistukivälineen merkittävää roolia Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanon tukemisessa jäsenvaltioissa. ON TYYTYVÄINEN siihen, että noin kolmasosa elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvistä välitavoitteista ja tavoitteista tukee suoraan työllisyys-, osaamis- ja sosiaalipoliittisia toimia.
11. PANEE MERKILLE sosiaalisen lähentymisen kehyksen periaatteisiin perustuvan maakohtaisen analyysin tulokset asetuksen (EU) 2024/1263 3 artiklan 3 kohdan b alakohdan tavoitteiden mukaisesti ja sen, että komissio julkaisee lähiaikoina yksityiskohtaisemman toisen vaiheen analyysin niistä kymmenestä jäsenvaltiosta, joissa on ensimmäisessä vaiheessa todettu ylöspäin tapahtuvaan sosiaaliseen lähentymiseen mahdollisesti kohdistuvia riskejä.

12. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita vahvistamaan tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa osaamis- ja työmarkkinapolitiikkoja, joilla edistetään elinikäistä oppimista, myös aikuisten täydennys- ja uudelleen koulutusta, sekä osallistumista työmarkkinoille, erityisesti aliedustettujen ryhmien osalta. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita vahvistamaan tällaisia politiikkoja, jotta voidaan tehdä EU:sta entistä kilpailukykyisempi ja työmarkkinoista ja yhteiskunnasta osallistavampia. Tämä tapahtuu muun muassa puuttumalla työvoimapulaan ja osaamisvajeeseen (myös parantamalla osaamista koskevaa tiedonhankintaa ja ennusteiden tekemistä), helpottamalla laadukkaita ammatillisia siirtymiä ja edistämällä laadukkaiden työpaikkojen luomista työmarkkinoiden muuttuvan dynamiikan mukaisesti, mukaan lukien digitaalisesta ja vihreästä siirtymästä sekä väestökehityksestä johtuvat dynamiikan muutokset.
13. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita nopeuttamaan sosiaalisen suojelun ja osallisuuden järjestelmien nykyaikaistamista ja parantamaan riittävän ja kestävä sosiaalisen suojelun sekä mahdollistavien ja peruspalvelujen saatavuutta, jotta voidaan vähentää köyhyys- ja syrjäytymisriskejä, etenkin lasten osalta. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita lisäämään kohtuuhintaisten asuntojen tai asumistuen saatavuutta ja tehostamaan toimia asunnottomuuden poistamiseksi.
14. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita tekemään säännöllisesti ennakko- ja jälkiarviointeja uudistuksista ja investoinneista työllisyys-, osaamis- ja sosiaaliasioiden aloilla, mukaan lukien niiden jakaumavaikutukset.

15. KEHOTTAJAA jäsenvaltioita ottamaan huomioon yhteisen työllisyysraportin havainnot, kun ne panevat täytäntöön keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittista suunnitelmaansa ja laativat siihen liittyvää vuotuista edistymisraporttia, ottaen huomioon tarpeen raportoida edistymisestä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanossa eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa. KEHOTTAJAA työllisyyskomiteaa ja sosiaalisen suojelun komiteaa seuraamaan keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisten suunnitelmien ja vuotuisten edistymisraporttien työllisyys- ja sosiaalineläkökohtia ja raporttoimaan niistä neuvostolle.
16. PYYTÄÄ komissiota esittämään säännöllisemmin sukupuolen mukaan eriteltyjä tilastotietoja vuosittaisessa ehdotuksessaan yhteiseksi työllisyysraportiksi, jotta jäljellä olevat sukupuolten väliset erot voidaan havaita ja asteittain poistaa.
17. PYYTÄÄ, että komissio tulevassa työssään sosiaalisen lähentymisen kehyksestä helpottaisi edelleen ylöspäin tapahtuvaan sosiaaliseen lähentymiseen liittyvien riskien ja haasteiden tunnistamista ja harkitsisi samalla mahdollisia mukautuksia yhdessä työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean kanssa. Tässä yhteydessä olisi erityisesti arvioitava uudelleen ensimmäisen vaiheen analyysin menetelmää, korjattava nykyisen sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun puutteita ja vähennettävä prosessiin liittyvää hallinnollista rasitusta, kuten työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean vuonna 2024 tekemässä arvioinnissa mainitaan. KEHOTTAJAA työllisyyskomiteaa ja sosiaalisen suojelun komiteaa tarkastelemaan toisen vaiheen analyysin tuloksia, jotta neuvostolle voidaan tiedottaa sosiaalisen lähentymisen tilanteesta unionissa.
-